



AniCura  
DJURSHUKHSET ALBANO



Information om  
**Patellaluxation**

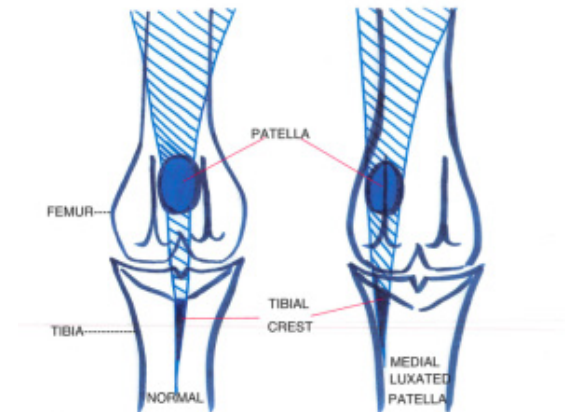




Passiv rörelseträning ingår som ett led i rehabiliteringen efter patellaoperationen.

## Information för dig med ett djur som ska opereras för patellaluxation.

Patellaluxation innebär att knäskålen (patellan) kan förflyttas (luxera) från sitt normala läge i knäleden. Vid *medial luxation* kan knäskålen förskjutas mot insidan av knäleden, och vid *lateral luxation* mot utsidan.



Patellan är ett litet ben som sitter i den stora senan som tillhör muskulaturen på lårbenets framsida (quadricepsmuskulaturen).

Att knäskålen luxerar ( förflyttas) beror ofta på att lårmuskelns dragriktning inte är parallell med bakbenet, vilket i sin tur påverkas av form och läge av höftled, lårben och skenben.

En annan orsak kan vara att fåran i lårbenet där knäskålen ska vila är för grund.

Både genetiska faktorer och miljöfaktorer kan ligga bakom sjukdomen, men arvs gången är inte helt klarlagd. Förändringen är inte medfödd, utan utvecklas oftast under hundens/kattens tillväxt, eller ibland senare i livet. Problemet är vanligast hos små hundraser.

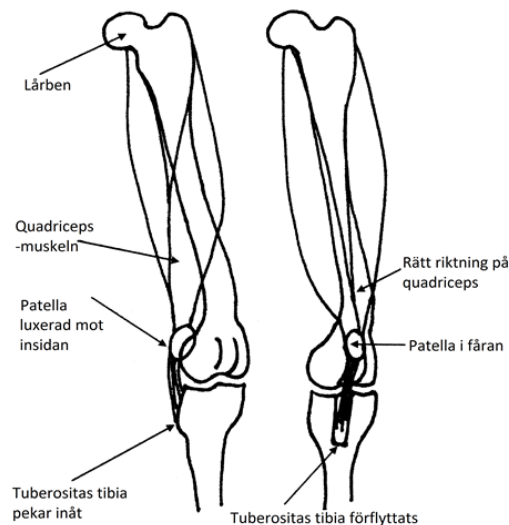
Typiska symptom på patellaluxation är att hunden under gång plötsligt håller upp ena bakbenet och går med benet upplyft ett eller flera steg. Det kan också yttra sig som hälta eller knäande gång.

# Information om operation av patellaluxation

Diagnosen ställs genom ortopedisk undersökning där man noga känner på knäskålarna. Man brukar gradera luxationen (0-3 eller 0-4) bland annat efter hur lätt knäskålarna förflyttar sig. Röntgenundersökning är ofta aktuellt för att bedöma hur knäleder och benvinklar ser ut. I vissa fall görs även datortomografi för planering inför operation.

Beroende på vilken grad av patellaluxation djuret har så kan det bli aktuellt med kirurgisk behandling. Om man inte opererar en hund eller katt med måttlig eller kraftig patellaluxation kan det leda till artros och smärta i knäleden på sikt.

Det finns flera operationstekniker som behandling av patellaluxation. Vanligast är en kombination av olika ingrepp. Fåran i lårbenet, där knäskålen ska vila, kan behöva fördjupas. Ofta görs ett litet sågsnitt i skelettet precis under knäleden där quadricepsmuskeln sena fäster (i tuberositas tibia), och en benbit förflyttas åt sidan för att åstadkomma en bättre dragriktning på senan/muskeln (se bild). Benbiten fästs med metallimplantat, oftast ett eller två stift.



Om hunden har en allvarligare variant av patellaluxation med kraftiga felställningar av benen kan mer avancerade operationer behövas, där man kapar benen via så kallade osteotomier för att ändra benvinklarna.

På operationsdagens morgon ska djuret komma fastande, och om det är en hund är det bra om den är nybadad och välrastad.

Prognosen efter operation och rätt utförd eftervård är god. De flesta djur kan återgå till ett aktivt liv efter avslutad rehab. Prognosen är mer avvaktande för stora hundar och hundar med lateral patellaluxation.

## Förbered inför operationen

- Lägg ut extra mattor för att undvika att er hund halkar
- Hundar som är aktiva inomhus kan behöva begränsas till ett mindre område, se över ytorna inomhus om ni behöver sätta för grindar/kompostgaller till trappa etc.
- Träna er hund på att gå långsamt - detta är en viktig del i belastningsträningen efter operationen.
- Efter operation kommer ni både massera samt utföra passiv rörelseträning, dvs ni ska böja/sträcka i leden. Detta kan ni börja vänja hunden vid redan innan operationen. Om hunden har väldigt ont i sin led vid böjning/sträckning kan ni avvakta med just detta.

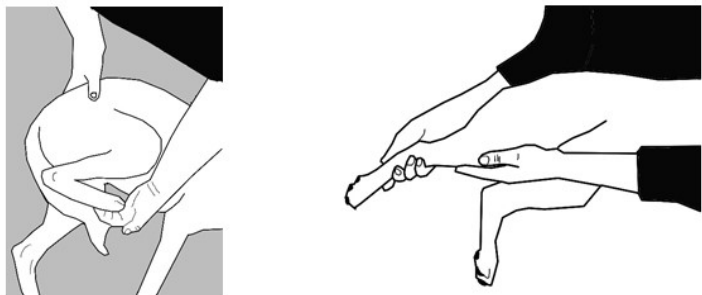
# Tiden efter operation

Efter operationen är det viktigt att ta det lugnt! Hunden får inte hoppa, springa eller gå i trappor på minst 8 veckor, samt endast gå koppelpromenader. De första veckorna enbart långsamma sådana på ca 5 min på plan mark.

Ett besök till rehab rekommenderas 1-2 veckor efter operationen, men redan vid hemgång kommer ni träffa leg sjukgymnast/fysioterapeut för instruktioner om hur rehabiliteringen ska påbörjas.

Det är viktigt att hunden börjar belasta sitt ben så fort som möjligt, därav vikten av belastningsträning redan hemgångsdagen. Träna genom långsamma promenader samt belastning i stående. Ni kommer även börja utföra passiv rörelseträning och massage (se instruktioner i vår massagebroschyr)

## PASSIV RÖRELSETRÄNING



Passiv rörelseträning utförs lämpligt i slutet av en massagebehandling då hunden är lugn och avspänd, men går även att utföra valfri tidpunkt.

Passiv rörelseträning görs framförallt för att öka cirkulationen i leden samt stimulera ledvätskeproduktionen. Om hunden avlastar det opererade benet blir lederna gärna stelare än vanligt och kan orsaka hunden onödig smärta.

Behandlingen innebär att man utför lätta och långsamma böjningar och sträckningar av alla lederna /se bild sid 2). Håll ett stadigt tag i benet så att du arbetar med en led i taget. Det är bättre att göra övningarna försiktigt än att inte göra dem alls. Använd aldrig våld! Upprepa varje böjning och sträckning ca 10 gånger/led, 2-3ggr/dag. Leden är oftast stelast vid första böjningen/sträckningen och blir mjukare och mjukare under behandlingen.

## STÅTRÄNING

Ståträning innebär att du hjälper hunden att placera det opererade bakbenet i "rätt" ställning i stående så att hunden får bästa möjlighet att börja bära sin egen kroppsvikt.

Håll ett fast tag och tryck lätt ner trampdynan mot underlaget. Ståträna 30-60 sekunder och upprepa ett par gånger per dag.

Fortsätt att ståträna din hund till dess att den använder benet normalt och tar sin fulla vikt i varje steg. När hunden kan stå själv kan man trycka lite på rygglutet och "pumpa" upp och ner för att träna lårmusklernas styrka.

Vid första rehabbesöket får ni ett individuellt utformat träningsprogram som kompletteras löpande under rehabiliteringsperioden. Det kommer krävas en hel del dagligt jobb och anpassningar under en längre period.

## VATTENTRÄNING

Vissa hundar behöver också gå på *vattenträning* en till två gånger/vecka. Hur lång tid vattenträningen bör pågå är beroende av bland annat förutsättningarna inför operation och hur snabbt efter som hunden vågar börja använda sitt ben. Vanligtvis pågår träningen 8-12 veckor. Den vattenträningen vi erbjuder sker i en så kallad Water Tread Mill, där patienten går på ett rullband i individuellt anpassat vattendjup i syfte att avlasta kroppstyngden samtidigt som musklerna får jobba mot vattenmotståndet. Man bör räkna med ca sex månaders konvalescens innan hunden är helt återställd.

## EFTERKONTROLLER

Efterkontroller hos veterinär planeras tidsmässigt in beroende på vilken operationsmetod som använts. Efter en patellaoperation rekommenderas återbesök för röntgenkontroll efter sex veckor. Kostnader för återbesök för röntgen samt rehab tillkommer utöver operationskostnaden.

**Välkommen att kontakta oss med frågor om rehabilitering!**

Se nästa sida för kontaktuppgifter och telefontider.



